

Petrus Datheen is geboren in 1531 in Mont-Cassel (het tegenwoordige Kassel in Frankrijk), een stadje dat in die tijd bij de Verenigde Nederlanden hoorde. Zijn jeugd bracht hij door in een klooster in Ieper, om daar tot priester te worden opgeleid. Toen Datheen meemaakte dat een negentienjarige jongen werd verbrand om zijn geloof, brak hij met de Rooms-katholieke Kerk. Het gaf grote opschudding in het klooster en ook in Mont-Cassel, dat de jonge monnik Petrus Datheen reeds op achttienjarige leeftijd de leer van de Reformatie omhelst en vrijmoedig voor zijn geloof uitkomt en dat ook direct overal in het openbaar gaat preken.

Vanwege de vervolging van protestanten in de Nederlanden bracht Datheen een deel van zijn leven in Engeland en Duitsland door, waar hij werd opgeleid tot predikant. Een paar jaar later vluchtte hij met zijn gemeente Engeland uit naar Oost-Friesland. Na een lange zwerftocht vestigde Petrus zich in de Lutherse stad Frankfurt am Main, welke stad hij zeven jaar later moest verlaten. Hij vestigde zich toen, met zijn gemeente, in Frankenthal in het Duitse keurvorstendom de Pfaltz, waar hij hofpredikant werd van de keurvorst Frederik III.

Datheen werd in 1578 voorzitter van de Synode van Dordrecht. Van 1578 tot 1584 was hij stadspredikant van (het toen calvinistische) Gent. In deze stad ging Datheen veel om met Herman Moded, en kreeg hij onenigheid met Willem van Oranje over de mate van godsdienstige tolerantie. Oranje was van mening dat iedereen gewetens-vrijheid had, maar Datheen stelde dat de overheid partij moest kiezen voor de ware godsdienst en dat dientengevolge een protestantse overheid geen Rooms-katholieke kerken hoefde te tolereren. Uiteindelijk leidde dit conflict ertoe dat Datheen in 1584 na een periode van gevangenschap de Nederlanden moest verlaten.

Na een verblijf in verschillende Noord-Duitse steden kwam hij in 1587 in het Oost-Pruisische Elbing. In deze stad overleed Petrus Datheen een jaar later op 57-jarige leeftijd en werd er ook begraven.

Datheen werd vooral bekend door zijn berijming van de Psalmen, de vertaling van de Heidelbergse Catechismus uit het Duits in het Nederlands en het opstellen van de formulieren voor de Doop, het Avondmaal en het huwelijk. De berijming van de psalmen op de Geneefse melodieën waren vertalingen van de Franse berijmingen door Clément Marot en Théodore de Bèze. Datheens psalmen werden reeds bij de grote hagenpreek van 23 juli 1566 bij Gent gezongen en hebben sindsdien een snel groeiende populariteit verworven. Van 1566 tot 1773 vormde de psalmberijming van Datheen de belangrijkste liedbundel van de Nederduits Gereformeerde Kerk. Vanwege de stijl stond Datheens berijming al vanaf het begin onder kritiek. Geen enkele nieuwe berijming kreeg echter voldoende draagvlak om ingevoerd te worden. Daardoor duurde het tot 1773 voordat er een nieuwe psalmberijming ingevoerd werd. Tegenwoordig wordt de psalmberijming van Datheen nog in enkele kerkelijke gemeenten gezongen.